

11-1-2006

Chain of custody

N. Tansrisawad

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

Tansrisawad, N. (2006) "Chain of custody," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 50: Iss. 11, Article 1.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal/vol50/iss11/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

กระบวนการคุ้มครองรักษาหลักฐาน

ณัฐ ตันศรีสวัสดิ์*

ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยซึ่งต้องมีการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อาจแบ่งกระบวนการนี้เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ (Pre-analytical phase) ซึ่งได้แก่การซักประวัติ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การตรวจร่างกาย การเก็บตัวอย่าง การส่งตัวอย่างไปยังห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ ขั้นตอนที่สองคือการตรวจวิเคราะห์ (Analytical phase) และสุดท้ายคือขั้นตอนหลังการตรวจวิเคราะห์ (Post-analytical phase) ได้แก่การแปลผล และการเก็บตัวอย่างไว้เพื่อวิเคราะห์ซ้ำเมื่อมีเหตุจำเป็น รวมไปถึงการทิ้งตัวอย่าง

ในกระบวนการยุติธรรม ขั้นตอนทั้ง 3 นั้น ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติที่ชัดเจน มีกระบวนการรักษาคุ้มครองตัวอย่างหลักฐาน และต้องแสดงให้เห็นว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในขั้นตอนใดบ้าง ตั้งแต่การเก็บตัวอย่าง การส่งต่อการวิเคราะห์ การแปลผล การเก็บ/การทิ้งตัวอย่าง โดยต้องมีบันทึกไว้เป็นแบบฟอร์มและเก็บไว้เป็นหลักฐาน กระบวนการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คือ Chain of custody

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ Chain of custody คือ คดีฆาตกรรม ซึ่ง OJ Simpson ตกเป็นผู้ต้องหาฆาตกรรมภรรยา ในคดีนี้ได้มีการหยิบยกประเด็นของข้อบกพร่องในกระบวนการเก็บคุ้มครองตัวอย่าง

หลักฐานขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ จนกระทั่งเป็นสาเหตุสำคัญประเด็นหนึ่งที่ทำให้คณะลูกขุนในคดีนี้ตัดสินให้ OJ Simpson พิสูจน์ผิด ตัวอย่างในประเทศไทยที่มีให้เห็นเมื่อไม่นานมานี้ มีคดีการพิสูจน์ความเป็นพ่อ แม่ ลูก มีประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่งที่ฝ่ายมารดาไม่ยอมรับผลการตรวจ คือการเจาะเก็บเลือดที่ไม่พร้อมกันไม่มั่นใจว่าจะมีการสับเปลี่ยนเลือดหรือไม่ ซึ่งเป็นการไม่มั่นใจต่อกระบวนการ Chain of custody ของห้องปฏิบัติการนั้นนั่นเอง

ปัจจุบันทุกสถานพยาบาลมีการตรวจรักษาทั้งผู้ป่วยจากโรค และการตรวจรักษาผู้ที่ได้รับบาดเจ็บซึ่งเป็นผู้ป่วยคดี ซึ่งจะมีโอกาสเกิดการฟ้องร้องเป็นคดีได้ การตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการ Chain of custody ควบคู่กับการควบคุมมาตรฐาน (Quality control) ของการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการซึ่งมีอยู่เดิม เพื่อที่ผลการตรวจวิเคราะห์นั้นสามารถเป็นหลักฐานที่ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในกระบวนการยุติธรรม และทำให้สังคมให้ความยอมรับเชื่อถือผลการตรวจของสถานพยาบาลนั้น